

TRABZON SU ÜRÜNLERİ MERKEZ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ ve Black Sea Entegre Su Ürünleri Sanayii ve Ticaret A.Ş. İŞBİRLİĞİ

Yılmaz BEKİROĞLU – SÜMAE, Enstitüsü Müdürü

**KARADENİZ BÖLGESİNDE SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ, İŞLEME-
DEĞERLENDİRME, PAZARLAMA VE DAĞITIM KONULARINDAKİ
FAALİYETLERİ GELİŞTİRMeye YÖNELİK BÜYÜK İŞBİRLİĞİ**

Türkiye, su ürünleri konusunda gerek avcılık gerekse yetiştiricilik açısından yüksek bir potansiyele sahip olmasına rağmen, dünya ülkeleri arasında su ürünleri üretiminde %0.5'lik üretim payı ile 35. sırada yer almaktadır. Yurdumuzun üç tarafının denizlerle çevrili oluşu, pek çok akarsu, baraj gölü ve doğal gölün varlığı su ürünleri üretim potansiyelinin yüksekliğini, dünya üretimindeki yeri ise bu potansiyelin yeterince değerlendirilemediğini göstermektedir.

Ülkemizde kurulu su ürünleri üretim işletmelerinin kapasite kullanım oranları da oldukça düşüktür. Bölgemizde olduğu gibi Türkiye genelinde de, su ürünlerinin soğuk muhafazası, işlenmesi ve değerlendirilmesi yaygın olmadığından, üretilen balığın taze olarak tüketilmesi alışkanlığı vardır. Bu nedenle yetiştiriciler, ürettikleri balıkları sadece kendi yörelerinde pazarlayabilmektedirler. Yetiştirilen su ürünlerinin taze olarak tüketilmesi sektörel gelişme açısından bazı olumsuzluklara neden olmakta; satışlar belli dönemlerde yoğunlaşmakta, deniz balıklarının avlandığı dönemlerde yükselen arza bağlı olarak fiyatlar düşmektedir. Taze tüketim nedeniyle sadece yöresel pazar kullanılabilen ve üretim artırılamamaktadır. Pazarlamadaki bu sınırlayıcı faktör; üretim tesislerindeki kapasite kullanımının düşmesine, yeni yatırımların yapılamamasına ve dolayısıyla doğal kaynakların yeterince değerlendirilememesine yol açmaktadır.

Türkiye'de su ürünleri üretiminin artırılabilmesi için taze tüketim yerine işlenmiş ve dondurulmuş tüketime geçilmesi, soğuk muhafaza ve dağıtım kanalları oluşturularak bütün ülke sathına ve yurtdışına satış yapılması gerekmektedir.

Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü, ülkemizde su ürünleri üretimi konusunda yaşanan tıkanıklığın önünü açmak, mevcut su ürünleri potansiyelinin en iyi şekilde değerlendirilmesine yardımcı olmak, üretilen su ürünlerini işleyerek yurtiçi ve yurtdışı dağıtımını teşvik etmek suretiyle, genelde ülke, özelde bölge ekonomisine önemli oranda katkı

sağlamak amacıyla Black Sea Entegre Su Ürünleri Sanayii ve Ticaret A.Ş. ile işbirliği yapmayı gerekli görmektedir.

Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsüne ait araziler üzerinde Türk-Alman işbirliği ile kurulacak olan işletmelerde kalkan balığı, mersin balığı, Karadeniz alabalığı, Afrika yayın balığı gibi türler üretilecektir. Daha sonra yapılacak saha çalışmaları ile belirlenecek yerlerde de ek üretim istasyonları kurulacaktır. Black Sea Entegre Su Ürünleri Sanayii ve Ticaret A.Ş.'nin faaliyete geçmesi ile, ortaklarından birini oluşturan ve halen Almanya'da ve Avrupa'da taze, işlenmiş ve dondurulmuş balık dağıtımı konusunda en büyük pazar payına sahip olan DEUTSCHE SEE, su ürünleri yetiştiriciliği konusunda ülkemizin su ürünleri sektörüne çevre ile dost yeni bir teknoloji (Recirculating Aquaculture System) getirecek, Almanya'daki NORD SEE balık marketler zincirinin benzerini Türkiye'de de oluşturacaktır.

Black Sea Entegre Su Ürünleri Sanayii ve Ticaret A.Ş.'nin üretim, işleme-değerlendirme ve pazarlama olmak üzere üç ana faaliyet alanı olacaktır. Şirket tarafından kurulacak üretim işletmelerince yetiştirilen su ürünleri dışında, Türkiye genelinde üretilen su ürünleri de işlenecek ve özellikle Avrupa ülkelerine pazarlanacaktır. Bunun sonucu olarak mevcut su ürünleri yetiştiricilik işletmelerinin atıl kapasiteleri üretime kazandırılacak, yetiştiricilik konusunda yeni yatırımların yapılması cazip hale gelecektir.

Su ürünleri yetiştiriciliği alanında Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsünün teknik alt yapısı, Türk-Alman sermayesi ve Alman teknolojisinin işbirliği, Black Sea Entegre Su Ürünleri Sanayii ve Ticaret A.Ş. adı altında Karadeniz'de yeni bir teknoloji ile yatırıma dönüşerek ülke balıkçılığına büyük bir atılım kazandıracaktır. □

Tarım ve Köyşleri Bakanı, Sayın Prof. Dr. Hüsnü Yusuf GÖKALP, Türk Alman işbirliği görüşmeleri çerçevesinde enstitümüzü ziyaret etti. 20.06.2001 tarihinde gerçekleşen ziyarette kendisine, enstitü müdürü Yılmaz BEKİROĞLU tarafından proje faaliyetleri ve yapılan çalışmalar konusunda brifing verildi.

Bakan ve beraberindeki heyet, enstitümüzde kurulu bulunan deniz balıkları kuluçka ve büyütme tesislerinde ve laboratuvarlarda yürütülen çalışmalar hakkında bilgi aldı. Yapımı planlanan balık üretim ve işleme tesislerinin arazisinde incelemelerde bulunuldu. Daha sonra; kurulacak tesisin Alman ortağı DEUTSCHE SEE yetkilileri tarafından kurulacak tesis ve uygulanacak yeni üretim teknolojisi hakkında sayın bakanımıza bilgi verildi.

Yapılan görüşmeler sonucunda, Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü'nün de işbirliği yaptığı "Black Sea Entegre Su Ürünleri Sanayii ve Ticaret A.Ş." isimli şirketin kuruluş çalışmaları başlatılmıştır.

